

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Friderici Karg Bambergensis Franconis. Pax Religiosa Sive De exemptionibus, & subjectionibus Religiosorum

Karg von Bebenburg, Johann Friedrich

Herbipoli, 1680

II. De partibus Episcoporum in talium, & Regularium etiam exemptorum
visitatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38315

CAPUT II.

De partibus Episcoporum in ca-
lialium, & Regularium etiam exempto-
rum, visitatione.384. *Præmittenda visitationi.*385. *Accessus Episcopi vel Ejus Commissario-
rum ad visitandum.*386. *Actus Visitationis.*387. *Ea, quæ à visitandis paranda sunt, ut
visitatio utiliùs & maturius peragatur.*388. *Suaderur Episcopis, ut quandoque perso-
naliter visitent.*389. *Tempus Visitationis.*390. *Duo genera Decretorum post visitatio-
nem.*391. *Decreta quædam verbaliter; alia in
scriptis faciendâ, semperq; consulendum
authoritati superiorum, nisi delicti gravi-
tas, aut notoreitas aliud requirat.*392. *Regulares exempti Visitari possunt ab E-
piscopo circa curam & administrationem
Sacramentalem actualem necessariam re-
spectu Cleri & Populi secularis.*393. *Quid de voluntaria Sacramentorum ad-
ministrations?*

394. *Specialiter observanda in Visitatione
Conventum Religiosorum.*
395. *De libro Visitationis.*
396. *Discessus à Visitatione.*

384. **E**piscolalis officii ratio, *secundum*
erumque Canonum auctoritas
jubet, ut annuatim, aut quoties
tualis Monasteriorum Episcopis
etorum necessitas exigit, debita cum
ligentia saluberrimum visitationis
nicæ munus exercentur, tum ut Regu-
laris disciplinæ vigor permaneat, tum
ut, sicubi renovatione indigeat, quod
tum in Domino fieri poterit, Episcoporum
authoritate ac sollicitudine reparetur,
maximè verò si quod diffidiorum
simultatum periculum præsto sit. Quibus
casibus, aliquot ante visitationis
diebus Regulares visitandos præmoneri
convenit, ut fervidis ad Deum precibus,
castigationibus voluntariis, et orationibus
catorum expiationibus bonitatem
vinam implorent, quatenus visitationis

instituentæ progressum in viam salutis
 dirigere dignetur: tum verò, cum pluri-
 ma sint, de quibus in eadem tractan-
 dum erit, omnes ac singuli accuratè
 considerent, quænam potissimum sive
 ad fovendum pietatis Religiosæ studi-
 um, sive ad conservandam charitatem
 fraternam, sive ad eradicandum quod-
 cunque malum, sive ad procurandum
 bonorum omnium incrementum, ma-
 nu & curâ Episcopali egere putaverint,
 quò ab Episcopo vel Ejus Commissariis
 interrogandi, singula in promptu ha-
 beant, nec facilè quicquam omittant.

385. Indictâ die Visitationis, Ecclesia
 in primis ornabitur, sicut in solemnio-
 ribus festis, præmissis pridè, post salu-
 tationem Angelicam, omnium Campa-
 narum pulsu; ipsâ verò die, horâ con-
 gruâ. Conventus visitandus, in atrio Ec-
 clesiæ adventum Episcopi vel Ejus Com-
 missariorum expectat cum cruce, ut
 eos processionaliter ad Ecclesiam ipsam
 deducat; & ante ingressum, præcento
 T Hymno

Hymno *Veni creator spiritus*, & Episcopus ipse met venerit, incipit & profertur Antiphonam *ton: 2. Sacerdos Pontifex &c.* vel Responsorium *ton: 1. Ecce Sacerdos Magnus &c.* ut in Pontificali, Tit. Ordo ad recipiendum professionaliter *Pralatum*, vel *Legatum*, verò Commissarii Episcopales excedendi sunt, cantat Antiphonam *ton: 1. estis cives sanctorum &c.* & à *Pralato* Ecclesie, vel primo de *Conventu* prærigitur Episcopo, aut primo ex *Commissariis* asperforium cum aqua benedicta, quod Episcopus, aut *Commissarius* accipiens, primò seipsum, deinde alios aspergit; cantatoque à *Pralato* Ecclesie, vel *Majore* de *conventu* *Protector noster aspice &c.* cum *secularibus*; aut si sint *Commissarii* tantum, omisso versu precedente *salvum &c.* post *Dominus vobiscum*, Episcopus, vel *Commissariis* ante *Altare* *flexione* *prator &c.* ut in *Pontificali*.

386. Deinde sedens Episcopus, vel primus Commissarius vultu ad visitandos converso, brevi sermone proponit adventus sui causas, quia SS. Canones, & Ecclesiasticus ordo hoc propter multa fieri præcipiunt. 1. ad absolvendas animas defunctorum 2. deinde ut sciat ac videat, qualiter Conventus ipse spiritaliter & temporaliter gubernetur; quomodo se habeat Ecclesia in ornamentis; quanto cum nitore & cultu Divina officia peragantur; qualis sit vita singulorum; quantum studium Regularis disciplinae &c. ut ex officio inquisitionis suæ per Episcopum, si quæ in præmissis corrigenda fuerint, corrigantur & emendentur. 3. si qua in re singuli se gravatos existiment, ut cum fiducia filiali pro adjumento recurrant. Quibus expletis, fit generalis absolutio mortuorum juxta ritum in Pontificali præscriptum; ac tandem cum designatis officialibus inchoatur visitatio à sanctissima Eucharistia; tum ad sancta Olea, sacras

Reliquias, Altaria, Capellas, & Sacra
 imagines; item ad sacristiam, & con-
 terium proceditur: postea ad ipsius
 Conventum, in quo locus Capite
 Dormitorium, cellæ, Infirmaria,
 bibliotheca, & cætera perlustrantur.
 inde audiuntur singulorum querela
 quæ sunt, & de rebus scitu necess
 quoad conversationem, disciplin
 temporis distributionem, Religio
 occupationes &c. diligenter de
 inquiritur; & quoniam ad priorum
 fitationum Decreta semper reflect
 dam est, de illis speciatim quaritur,
 fuerint executioni mandata.

387. Ut autem omnia maturius
 celerius peragatur, parari expon
 in locis debitis poterunt sacra sup
 cum inventario; libri ad u sum Eccl
 destinati; Index SS. Reliquiarum
 suis testificationibus; documenta
 indulgentiarum vel Altaris privileg
 Inventarium Jurium, privilegiorum
 onerum, bonorum stabiliu, redita-

una, I
 dex o
 cioru
 obno
 rii; de
 Regu
 ventu
 rum re
 & quor
 dex bo
 rum &
 388.
 si prop
 um sibi
 ventun
 OTT
 Apost
 propri
 ta & gr
 exceper
 tium ha
 jore cu
 nant,

9
 3

una, Decimarum, oblationum &c. Index oratoriorum, capellarum, beneficiorum conventui incorporatorum, vel obnoxiorum juri patronatus Monasterii; designatio omnium personarum tam Regularium, quam secularium Conventui servientium, specificatio missarum receptarum, Legatorum &c. & an & quomodo iisdem satisfieri soleat; Index bonorum fortassis à laicis usurpatorum &c.

388. Solers Episcopus optimè faciet, si propriis quandoque oculis Regularium sibi concreditorum Ecclesiam, Conventum, vitam, ac mores, exemplo S. OTTONIS Episcopi Bambergensis & Apostoli Pomeranorum, lustraverit; propriisque auribus singulorum lamenta & gravamina, vel pia consilia sincerè exceperit, ut ex visa Episcopi facie solatium hauriant; remotisque testibus, majore cum fiducia Episcopo ea proponant, quæ fortè non adeò candidè referren-

T 3

436
ferrentur ab aliis, aut alterarentur
palliarentur.

389. Quoad tempus Visitationis, præ jam dictum est, eam annuatim quoties necessarium visum fuerit, tuendam esse, ut conservetur memoria statûs rerum, deprehensus usus maturè tollantur, & non sicut renasci.

390. Si Visitationem Episcopus peregerit, statim quædam decernenda in actu Visitationis exequetur; alia pro gravitate materiarum, altioribus nisi reservabit, adhibitis in disquisitione viris prudentibus sacrorumque Canonum bene peritis. Prioris generis demolitio Altarium, ubi faciendæ Ararum contractio, veteris olei combustio; obstructio sepulchrorum in vetito; rerum aut imaginum prophanarum amotio; Corporalium, purioriorum, & indecentium rerum irreverentiarum laceratio; inconvenientiarum occlusio; Missalium & hæreticorum

nam nimis attritorum destructio &c.
 quæ tamen omnia Actuarius fideliter
 annotabit. Secundigenis sunt, quæ vel
 executioni statim mandari non possunt,
 vel maturiorem discussionem deside-
 rant: ita tamen, ne Decretorum ad de-
 fectuum emendationem conducentium
 compilatio & publicatio nimium pro-
 trahatur.

391. Decretorum aliqua fiunt verba-
 liter tantum, maximè in iis, quæ singu-
 lorum defectus corrigendos respiciunt,
 quandoque etiam publicè coram aliis,
 pro arbitrio Episcopi, ut reliquis timor
 salutaris incutiatur. Ubi tamen caven-
 dum est, ne diminuatur Superiorum au-
 thoritas, nisi delicti gravitas & notorei-
 tas aliud exigat. Cætera fiunt in scriptis,
 cum obligatione eadem vel affigendi
 publicè in loco accessibili atque conspi-
 cuo; vel in certos quosdam libros sin-
 cerè relata aliquoties per annum omni-
 bus publicè prælegendi. Quod autem
 passim dicitur, appellari non posse à De-
 cretis

cretis Episcopi visitantis, intelligi debet
in materia concernente correctionem
moram, & iis, quæ celerem ac summo-
riam provisionem desiderant; non
tem in aliis rebus currentibus & co-
nariis tractandis cum solitis terminis
modisque legalibus ac judicialibus,
quibus admittitur appellatio post de-
nitivam quoad effectum devolutiva-
quin tamen executio suspendatur.

392. Quanquam verò Regularibus
qui privilegio quodam speciali a visitatione exempti sint: visitari nihilominus
possunt in iis, in quibus subiacent
Episcopo, & speciatim quando curam
animarum exercent, aut tanquam con-
fessarii de licentia & autoritate Episcopi
pro Clero & Populo sæculari penitentia
Sacramentum administrant: quæ cura
& administratio cum vel sit jurisdictionis
nalis, vel Sacramentalis; hæcque ita
in habitualem absque exercitio in po-
lato vel communitate quapiam residen-
tem, & in actualem residentem in

testate eorum, qui habent prædictum
 exercitium, dividatur: de *sacramentali*
actuali potissimum quæritur, præmissâ-
 que ejus in *necessariam, & voluntariam*
se simplicem subdivisione, *respondetur,*
 priorem, hoc est, *necessariam* monaste-
 rio incumbentem respectu Cleri vel Po-
 puli Episcopo subiecti cum necessitate
 reciproca inter administrantem & reci-
 pientem (cujusmodi functiones sunt Sa-
 cramentum Evcharistiæ tempore Pa-
 schatis, & sumptum in infirmitate per
 modum viatici; Baptismus; extrema
 unctio; authentizatio Sacramenti Ma-
 trimonii &c.) subjacere visitationi Epi-
 scopi tam locali, quam personali, ita ut
 & in personarum habilitatem, mores,
 diligentiam &c. inquirere possit; & vi-
 sitare Altare in quo asservatur Evchari-
 stia, Baptisterium, Armarium sacrorum
 oleorum, confessionalia, cæmeteria, li-
 bros matrimoniorum, baptizatorum
 &c.

393. De altera specie *voluntaria* sa-

T §

gra

et absentium administrationis, cuius
 modi sunt Eucharistia extra occasiones
 præcepti Paschalis & viatici, nec non
 administratio activa Sacramenti Peni-
 tentiæ, quicquid nonnulli putaverint
 de visitatione locali Altaris, in qua
 custoditur Sacramentum Eucharistia
 hodie saltem post declarationes auctori-
 tate S. Sedis Apostolicæ editas, res-
 tatio quoad illam restringitur solum ad
 personas administraturas clero vel po-
 pulo sæculari Penitentia Sacramenti
 ut idoneitatis earum sufficientem co-
 titiam habeat per examen ante appro-
 bationem fieri solitum; easdemque co-
 ligare possit ac debeat ad exercitia co-
 ferentiarum casuum & Lecturæ Theo-
 logiæ moralis, &c. quæ Jurisdictionis
 potestas Episcopi in personas & Ecclesias
 exemptas causativè & indirectè exerceri
 exercetur, ratione Populi scilicet, apud
 les Sacramenta & alia Divina recipien-
 tis, ita ut Religiosus huiusmodi, quæ
 vis aliàs minimè subditus, occasione

ministracionis prædictæ; non secus ac
 alius salariatus servus, aut in res alterius
 administrandas se ingerens, cæteroqui
 liber, circa concernentia ipsam curam
 seu administracionem, Episcopo tan-
 quam primo Pastori ovilis, aut princi-
 pali vineæ custodi subjiçatur.

394. *Circa visitationem Monasterio-
 rum monialium* duo speciatim monen-
 da occurrunt, I. Visitatoribus non esse
 licitum eam intra clausuram peragere;
 vel sub alio quocunq; prætextu ullate-
 nus ingredi, nisi tantum in suspicione
 violatæ Clausuræ; aut si oculari loci cu-
 jusdam intra clausuram constituti inspe-
 ctione opus sit; vel cum infirma ad cra-
 tes descendere non valente agatur. II.
 si superior ordinis jus habeat, easdem
 etiam specialiter visitandi, cum debita
 compatibilitate tum quoad tempus, tum
 quoad Decreta procedendum esse, ne
 vel obruantur tot examiniibus, vel in
 confusionem aliquam perducantur.

395. Liber Visitacionis compilandus

ex eiusdem actis, debita cum indolentia, pulchroque ordine conscribi, & in Archivio Episcopali custodiri debet, tum ut omnino in prioribus visitationibus ordinata recognosci à Visitatoribus possint; tum ad probandam facilius petitionem visitandi; tum ad alios plures effectus: notatis in fine singulorum Visitationum localium procuratoribus, sive sumptibus in alimentacionem Commissariorum, vel ipsius Episcopi factis, ad posterorum informationem, & excitationem, ne sumptibus requirendis excedant, aut totam visitationem, potissimum ad emolumenta quædam corporalia dirigere videantur.

396. Peractâ demum visitatione loci, & omnibus expeditis, cum Episcopus, aut Commissarii discedere voluerint, accedunt ad Ecclesiam, discunt ante Altare Psalmo *de profundis* cum Antiphona, versibus, & oratione Pontificali assignatis, discedunt.

CXX